

Η Μπεμπεδέλη τα πήρε όλα πάνω της

> «Απόψε τρώμε στην Ιοκάστης» του Άκη Δήμου από το Σατιρικό Θέατρο

«Απόψε βλέπουμε θέατρο στην Δέσποινα Μπεμπεδέλη» θα μπορούσε να πει κανείς μετά από την παράσταση της κωμωδίας του Άκη Δήμου «Απόψε τρώμε στην Ιοκάστης» στο Σατιρικό. Όχι απλώς επειδή η Μπεμπεδέλη σκηνοθέτησε την παράσταση και πρωταγωνίστησε σ' αυτήν. Με την τεράστια της πείρα και με το ακονισμένο της ένστικτο βλέπει τα δυνατά στοιχεία του έργου (αλλιώς δεν θα το επέλεγε και δεν θα επένδυε σ' αυτό προσωπικά), αλλά διακρίνει καθαρά και τις αδυναμίες του. Γνωρίζει όμως και τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να τις καλύψει. Ως σκηνοθέτης παίρνει την απόφαση και ως πρωταγωνίστρια την υλοποιεί. Διογκώνει τη δική της παρουσία στην παράσταση, τα παίρνει όλα πάνω της, παίζει με συνειδητή κωμική υπερβολή, με ιδιαίτερη προσοχή σε κάθε αξιοποιήσιμη λεπτομέρεια του ρόλου της, προβάλλει με δεξιότητες την κάθε ατάκα δυναμώνοντας το κωμικό της εφέ πέρα από τις προσδοκίες που μπορούσε να έχει ο ίδιος ο συγγραφέας. Όλα αυτά δεν εκφράζουν απλώς τη φυσιολογική επιδίωξη ευσυνειδήτης επαγγελματία, αλλά και την προσπάθειά της να γεμίσει τα δομικά κενά και να σκεπάσει τις ατέλειες του κειμένου.

Ποιες ατέλειες; Όσοι δεν είδατε την παράσταση κι όμως διαβάσετε αυτό το σημείωμα (άραγε υπάρχουν τέτοιοι;), φανταστείτε μια πρόσφατα γραμμένη σάτιρα σημερινής ελληνικής αστικής οικογένειας. Ε, να μην έχει μέσα οικονομικές κομπίνες και διαθήκες με αλληλοφαγώματα δικαιούχων; Να μην έχει ερωτικές ενδοοικογενειακές αλληλοκωλίες; Να μην έχει υιό ομοφυλόφιλο που στην αρχή κρύβει την ιδιαιτερότητά του και μετά σταδιακά αποκαλύπτεται; Να μην έχει ξένους μετανάστες με αστεία προφορά; Και ξένες μετανάστριες, ερωμένες ολωνών; Τα έχει, λοιπόν, όλα αυτά τα θεατρικά, κινηματογραφικά και τηλεοπτικά σατιρικά στερεότυπα, που, δε λέω, από τη ζωή βγαλμένα είναι, αλλά σε κάθε επόμενη επανάληψη έχουν λιγότερη καλλιτεχνική αξία. Εξάλλου, το κείμενο του κάθε ρόλου δεν έχει αρκετή πρωτοτυπία και ποιότητα για να καλύψει το λειτουργικό του στερεότυπο.

Ο Άκης Δήμου έχειβάλει όλη τη δύναμή του στο ρόλο της Ιοκάστης, μιας κοσμικής κυρίας που με άνεση επιβιώνει μεταξύ των σκανδάλων και των μεταφυσικών τροπών της πλοκής, που συνδυάζει την αφέλεια με μια φυσική, ανεπιτήδευτη ανηθικότητα. Αμόρφωτη, ρατσίστρια, εγωκεντρική, και στην εκδοχή της Μπεμπεδέλη, χαριτωμένη Ιοκά-

στη αποτελεί την προσφορά του Άκη Δήμου στον εφήμερο τομέα της θεατρικής σατιρικής επικαιρότητας. Αυτή, και όχι η μεταφυσική πλοκή του έργου, η ανεπιτυχής εφαρμογή της οποίας την κατατάσσει στις ατέλειες του έργου. Πρώτον, το «κόλπο» της επιστροφής του πεθαμένου πατέρα της οικογένειας Παπαδόπουλου φανερώνεται υπερβολικά νωρίς. Έτσι, αναιρείται η ευκαιρία να χρησιμοποιηθεί το φάντασμα ως «από μηχανής θεός» στο φινάλε και να λύσει όσα έδεσαν μέχρι τότε. Δεύτερον, ο αναστηθείς πατέρας στην ουσία δεν παίζει το ρόλο του καταλύτη, επειδή οι αποκαλύψεις γίνονται και χωρίς τη συμμετοχή του. Τρίτον, ο συγγραφέας πιστεύοντας στην κωμικότητα του ευρηματός του, δεν ασχολείται με την κωμικότητα του ίδιου του ρόλου, δεν δίνει λαβές στον Στέλιο Καυκαρίδη να δημιουργήσει χαρακτήρα και να μην εμ-

φανίζεται και να κυκλοφορεί απλώς ως αόριστη μορφή, ως... φάντασμα.

Το Σατιρικό παρουσιάζει στην παράσταση την καλύτερη ομάδα που διαθέτει, χωρίς να χρησιμοποιεί αυτή τη φορά συμπληρωματικούς από τη δεξαμενή της θεατρικής του σχολής. Εκτός από τη Δέσποινα Μπεμπεδέλη και το Στέλιο Καυκαρίδη στην παράσταση συμμετέχουν ο Φώτης Αποστολίδης, η Μαριάννα Καυκαρίδου, ο Νίκος Νικολαΐδης, η Βασίλης Μιχαήλ και η Ξένια Μιχαήλ. Όμως οι ρόλοι του έργου είναι «χαμηλοτάβανοι» και δεν επιτρέπουν μεγάλα άλματα. Ο καθένας κάνει όσα του επιτρέπει το κείμενο, έτσι όσοι από τους θεατές δεν ικανοποιήθηκαν με την εμφάνισή τους, τα παράπονα μας στον Άκη Δήμου. Ίσως ο πιο αυτόνομος και ολοκληρωμένος βγήκε τελικά ο Εσθονός Γιούρι, δημιουργήμα του Βασίλη Μιχαήλ.

Με ιδιαίτερη προσοχή σε κάθε αξιοποιήσιμη λεπτομέρεια του ρόλου της, η Δέσποινα Μπεμπεδέλη προβάλλει με δεξιότητες την κάθε ατάκα δυναμώνοντας το κωμικό της εφέ πέρα από τις προσδοκίες που μπορούσε να έχει ο ίδιος ο συγγραφέας.

Σκηνοθεσία-επιλογή μουσικής: Δέσποινα Μπεμπεδέλη
Σκηνικά-κοστούμια: Χάρης Καυκαρίδης
Σχεδιασμός φωτισμού: Άγγελος Πετκόφ
Παίζουν: Δέσποινα Μπεμπεδέλη, Στέλιος Καυκαρίδης, Μαριάννα Καυκαρίδου, Φώτης Αποστολίδης, Νίκος Νικολαΐδης, Βασίλης Μιχαήλ, Ξένια Μιχαήλ

Ο Χάρης Καυκαρίδης έφτιαξε ένα κατάλληλο για τη σατιρική ατμόσφαιρα του έργου εσωτερικό-ερωνικό περιβάλλον, με την τεράστια κορνίζα του οικογενειακού πορτρέτου, με το εμπριμέ φόντο. Όπως δεσπόζει στη σημειωμένη μετωπικά οικογενειακή ομάδα το φούξια κοστούμι της Ιοκάστης Παπαδόπουλου, έτσι δεσπόζει στην παράσταση και η Δέσποινα Μπεμπεδέλη.

* Στο κείμενο της περασμένης Κυριακής για την παράσταση του θεάτρου ΕΝΑ «Λεωφορείο ο πόθος» που ανεβάζει το Θέατρο ΕΝΑ, εκ παραδρομής γράφτηκε ότι σκηνοθέτης και πρωταγωνιστής της παράστασης που ανέβηκε το 1990 ήταν ο Βαρνάβας Κυριαζής. Σκηνοθέτης της παράστασης ήταν ο Ανδρέας Χριστοδουλίδης.